

การพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์:
กรณีศึกษาบริษัท อุลตรา ไทเกอร์ จำกัด
A Development of Martial Art for Commerce :
A Case Study of Ultra Tiger Co., Ltd

จิรพันธุ์ สุวตนาคิน
Chiraphan Suwatnakin,
เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์*

Kriengkrai Watanasawad

วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ประเทศไทย
College of Innovation, Thammasat University, Thailand

Email: auiqoo44@hotmail.com

Received : June 19, 2019

Revised : July 31, 2020

Accepted : August 7, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) เพื่อศึกษาสถานการณ์และรูปแบบการนำมวยไทยซึ่งเป็นศิลปะการต่อสู้มาพัฒนาเชิงพาณิชย์ (๒) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ประกอบการจากภายนอก กลุ่มผู้ถือครองและ/หรือผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม และกลุ่มผู้เรียนการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว (กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกฝนในการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว องค์บาก ไหล่ ของบริษัท อุลตรา ไทเกอร์ จำกัด)

ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์นำทุนทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมมาเป็นปัจจัยในการจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การสื่อสารทางการตลาด สถานที่ ฉาก แสง สี เสียง เครื่องแต่งกาย แม้มวยไทยประกอบการแสดง ส่วนแนวทางการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจะต้องครอบคลุมด้านพาณิชย์และแหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน คือ (๑) เป็นธุรกิจหรือเชิงพาณิชย์โดยให้สถานที่จัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวกำหนดการนำเสนอรูปแบบการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในรูปแบบธุรกิจเข้าพื้นที่จำหน่ายสินค้าทุนทางวัฒนธรรม (๒) เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในรูปแบบศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว โดยการจัดกิจกรรมซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

คำสำคัญ: ทุนทางวัฒนธรรม; มวยไทย; กีฬาภูมิปัญญาไทยพื้นบ้าน

* ผศ.ดร.เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์ Asst.Prof.Dr.Kriengkrai Watanasawad

Abstract

This study is referred to (1) the purpose of studying situations and formats in developing Thai boxing martial arts to commercial martial arts and (2) the purpose of advancing the developmental guidance commercial martial arts by using quality research procedure collecting record data, interviewing profoundly involved sources, such as outside entrepreneurs, holders, cultural successors and Martial Arts trainees, especially the Ultra Tigers Martial Arts trained group.

As a result, we found that the development of commercial martial arts, based on intangible cultural assets and cultural wisdom as the major elements to operate commercial martial arts which combines to marketing communication, venue, setting, light and sound, costumes, performance gestures. Martial Arts development direction includes commercial and out sources which is: (1) to hire venues as commercial business to perform and top up products and (2) cultural source to educate martial arts through activities as outsourcing.

Keywords: Cultural Capital, Thai Boxing, Thai Martial Art

บทนำ

การสืบทอด รักษาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นศิลปะการต่อสู้ของไทยในปัจจุบันให้เป็นมรดกสืบทอดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นสมบัติของชาติ ทำให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในสังคมระดับนานาชาติ ซึ่งในปัจจุบันได้มีนโยบายจากรัฐบาลในการให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม วัฒนธรรม ๔.๐ โดยไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยไทยแลนด์ ๔.๐ มิติ ในด้านวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีอยู่เข้มแข็งขึ้น กระทรวงวัฒนธรรมให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวัฒนธรรมของไทยมาโดยตลอด การพัฒนานำทุนเดิมที่มีอยู่คือ “ทรัพยากรวัฒนธรรม” ส่งเสริมและส่งเสริมไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงต่างประเทศ เพื่อที่จะสามารถนำไปสร้างคุณค่า และมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ของไทยให้เกิดเป็นวัฒนธรรมไทยได้อย่างยั่งยืน และเข้มแข็ง โดยกลุ่ม Culture, Creative & High Value Services ทางสถาบัน ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และ Kellogg School of Management แห่ง Northwestern University ได้ศึกษาไว้ว่าคนไทยนั้นมี Cultural DNA อยู่ ๕Fs ได้แก่

๑. ความสนุก (Fun)
๒. ความยืดหยุ่น (Flexible)
๓. ความเป็นมิตร (Friendly)
๔. ความมีรสชาติ (Flavoring)
๕. การเติมที่กับชีวิต (Fulfilling)

จาก Cultural DNA ที่เป็นอัตลักษณ์แสดงถึงความเป็นคนไทย สามารถแสดงออกในรูปแบบของลักษณะความเป็นไทย ได้ ๕ ประเภท ซึ่ง ตามที่นักวิชาการได้ให้คำนิยามว่า ๕Fs อันเป็นรากแก้วแห่งความเป็นไทยที่มีให้เห็นได้ในปัจจุบัน การนำ ๕Fs DNA นำไปสู่ ๕Fs Model สู่เชิงปฏิบัติในวิถีชีวิต นั้น มีดังนี้

๑. Fighting มวยไทยเป็นวัฒนธรรมของไทยแท้ ๆ ปัจจุบันมีค่ายมวยทั่วโลก ประมาณ ๓-๔ หมื่นแห่ง มีทั้งได้มาตรฐานและไม่ได้มาตรฐาน ถ้าสามารถเข้าไปจัดระเบียบให้เป็นเรื่องเป็นราว ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทยจะมีอิทธิพลอย่างมากในระดับนานาชาติ

๒. Festivals คนไทยมีความสุขจึงมีเทศกาลต่าง ๆ เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง เป็นเป้าหมายหลักที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาสัมผัสกับประเพณีและวัฒนธรรมของไทย ให้เทียบเท่าในระดับโลกเช่นเดียวกับงาน Carnival ของประเทศบราซิล

๓. Foods ข้าวไทยที่เป็นอาหารหลักที่ต่างชาติรู้จักเป็นอย่างดีรวมถึงอาหารข้างทางตามสถานที่ต่าง ๆ และอาหารวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเป็นเสน่ห์เฉพาะ มีเรื่องราว ที่เริ่มตั้งแต่การเพาะปลูก วิถีชีวิตของเกษตรกร ดำริบอาหารไทย และรสชาติที่แตกต่างกัน ที่มีการนำเอาความคิดสร้างสรรค์ การวิจัยและวิทยาศาสตร์เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาต่อยอดให้อาหารไทยเป็นที่รู้ในระดับสากล

๔. Fashions ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่ที่เสื้อผ้า ยังรวมถึงเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ ของตกแต่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ซึ่งยังต้องการ Creative Concepts ใส่ Design Thinking และคิดค้น Business Models พร้อม ๆ กับมีแก่นแท้ ของความเป็นไทยใส่เข้าไป อาทิ แฟชั่นผ้าขาวม้า เป็นการต่อยอดชิ้นงานที่มีอยู่ให้ทันสมัยใช้ได้ในปัจจุบัน เป็นต้น

๕. Films, Animation & Games ซึ่งสามารถใส่ Creative Content ลงไปได้มาก แต่สามารถสอดแทรก Cultural Content ได้อยู่ไม่น้อย เช่น ภาพยนตร์ ที่สามารถนำเสนอรูปแบบวัฒนธรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเข้าไปในเนื้อเรื่องดังกล่าวที่ว่า “ศิลปะและวัฒนธรรมอยู่คู่กันฉันใด ศิลปะและวิทยาศาสตร์อยู่คู่กันฉันนั้น จากนั้นไป กระบวนวัฒนธรรมจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างวัฒนธรรม ๔.๐ ให้แก่คนในสังคม ในมิติของศิลปะและวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงอยู่ (Art & Science of Living) ศิลปะและวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ (Art & Science of Learning) ศิลปะและวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Art & Science of Working)”^๑

^๑ สุวิทย์ เมษินทรีย์, “วัฒนธรรม ๔.๐ Spectrum แห่งความเป็นไทย”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: www.facebook.com/drsuvitpage [๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๐].

ดังนั้น มวยไทยและภาพยนตร์จึงเป็นหนึ่งใน ๕F Mode ในมิติด้านวัฒนธรรม ๔.๐ ของการส่งเสริมคุณค่าทรัพยากรทางวัฒนธรรมเนื่องจากศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทยนั้นมีความสำคัญต่อบุคคล ชุมชน สังคม ราชบัลลังก์ สำหรับประเทศไทย สุนานาชาติ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า เป็นศิลปะการต่อสู้ชั้นสูง ที่เป็นเอกลักษณ์ ตกทอดจากบรรพบุรุษ เป็นทั้งกีฬาที่สามารถนำมาสร้างเสริมสุขภาพ ทั้งร่างกายและจิตใจ อีกประการหนึ่งคือสามารถนำรายได้เป็นการประกอบอาชีพ และพัฒนาสู่รูปแบบสากลได้ เป็นศาสตร์แห่งการต่อสู้อีกแขนงหนึ่ง เป็นศิลปะป้องกันตัว สมควรที่จะได้รับการศึกษา ฝึกฝน เพื่อสืบทอดมรดกทางด้านนี้ให้คงอยู่กับลูกหลานต่อไป

การนำเอาการแสดงแบบตะวันตกและนาฏศิลป์ไทยมาผนวกกับการต่อสู้ป้องกันตัว “มวยไทย” ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเป็นการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะทรัพยากรทางวัฒนธรรมของชาติ โดยบริษัท อุลตรา ไทเกอร์ จำกัด นั้น ถือเป็นการนำเอาทรัพยากรทางวัฒนธรรมมาปรับใช้ให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน “แม่ไม้มวยไทย ลูกไม้และลีลาไม้ตาย ซึ่งถูกถ่ายทอดให้กับยอดมวยไทยแต่ละรุ่น แต่บางส่วนก็หายตายตามตัว ยอดนักมวยไทยไป ทั้งนี้เพราะมิได้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่อย่างยั่งยืน”^๒ จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการส่งต่อไปยังรุ่นต่อรุ่น การอนุรักษ์เผยแพร่จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการสืบทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ควรมีการต่อยอดการสร้างสรรคผลงานขึ้นโดยการผสมผสานเทคนิคที่ทันสมัย แสง สี เสียง โดยยึดหลักการขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมให้ โดยแบ่งออกเป็น ๖ สาขา^๓ ดังนี้

๑. ศิลปะการแสดง หมายถึง การแสดงดนตรี รำ-เต้น และละครที่แสดงเป็นเรื่องราวทั้งที่เป็น การแสดงตามขนบแบบแผน มีการประยุกต์เปลี่ยนแปลง การแสดงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการแสดงสดต่อหน้า ผู้ชม และมีจุดมุ่งหมายเพื่อความงาม ความบันเทิงและ/หรือเป็นงานก่อให้เกิด การคิด วิพากษ์ นำสู่ การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงสังคม

๒. งานช่างฝีมือดั้งเดิม หมายถึง ภูมิปัญญา ทักษะฝีมือช่าง การเลือกใช้วัสดุ และกลวิธีการ สร้างสรรค์ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ สะท้อนพัฒนาการทางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มชน

๓. วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา หมายถึง วรรณกรรมที่ถ่ายทอดอยู่ในวิถีชีวิตชาวบ้านโดย ครอบคลุมวรรณกรรมที่ถ่ายทอดโดยการบอกเล่า และเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรภาษา หมายถึง เครื่องมือ

^๒ วรยุทธ์ ทิพย์เที่ยงแท้, “ลีลาไม้ตายมวยไทยของยอดนักมวยไทย”, วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๔) : ๑๓๒.

^๓ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ: วัฒนธรรมวิถีและภูมิปัญญา, (กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, ๒๕๕๙), หน้า ๑๖-๒๑.

ที่ใช้สื่อสารในวิธีการดำรงชีวิตของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนโลกทัศน์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน ทั้งเสียงพูด ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงพูด

๔. การเล่นพื้นบ้าน กีฬา พื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หมายถึง กิจกรรมการเคลื่อนไหวของร่างกาย เพื่อการเล่นกีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่มีการปฏิบัติกันอยู่ในประเทศไทยและมีอัตลักษณ์สะท้อนวิถีไทย

๕. แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณีและงานเทศกาล หมายถึง การประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันของคนในชุมชนที่สืบทอดต่อกันมาบนหนทางของมงคลวิถี นำไปสู่สังคมแห่งสันติสุขแสดงให้เห็น อัตลักษณ์ของชุมชนและชาติพันธุ์นั้น ๆ

๖. ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล หมายถึง องค์ความรู้วิธีการทักษะความเชื่อ แนวปฏิบัติและการแสดงออกที่พัฒนาขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติและเหนือธรรมชาติ

ผู้วิจัยเห็นว่าภาพยนตร์เรื่อง “องค์บาก” เป็นตัวอย่างการนำเอาทุนทางวัฒนธรรมมาปรับใช้ให้คนต่างชาติเข้าใจถึงวัฒนธรรมไทย วิถีชีวิตความเป็นไทย ความเชื่อรวมถึง ศิลปะการต่อสู้ที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย “แม่ไม้มวยไทย” ศิลปะการต่อสู้อย่างหนึ่งที่คนทั่วโลกรู้จักเป็นอย่างดี ถือว่าภาพยนตร์เรื่อง “องค์บาก” นั้นเป็นใบเบิกทางให้คนทั่วโลกรู้จักเมืองไทยในอีกรูปแบบหนึ่ง “องค์บากไลฟ์” นั้นก็เป็นหนึ่งในทุนวัฒนธรรมที่นำเอาทรัพยากรทางวัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่าง ๆ มาปรับใช้ทั้งรูปแบบการแสดง การอนุรักษ์ การเก็บเกี่ยวประสบการณ์ สืบภาษาท่าทางที่บ่งบอกถึงความเป็นไทยสู่สายตาผู้ชมในการแสดง ในแต่ละรอบการแสดง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์และรูปแบบการนำมวยไทยซึ่งเป็นศิลปะการต่อสู้มาพัฒนาเชิงพาณิชย์
๒. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์

วิธีการศึกษา

การศึกษาการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว : กรณีศึกษาขององค์บาก บริษัท อุลตรา ไทเกอร์ จำกัด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มุ่งประเด็นการศึกษาและวิเคราะห์ที่เน้นรูปแบบของการนำศิลปะการต่อสู้ของไทยมาทำการพัฒนา ต่อยอด เพื่อนำไปใช้เพื่อเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักได้อย่างถูกต้องและ ได้รับการยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) รูปแบบที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยคุณภาพออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. บุคคลที่เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว (มวยไทย) ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ ในการนำมวยไทยมาเป็นรูปแบบลักษณะของการแสดง ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท อุลตรา ไทเกอร์ จำกัด ผู้ริเริ่มในการนำเอาทุนทางวัฒนธรรมมาและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวมาพัฒนาให้มีความทันสมัยในรูปแบบสื่อผสม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงติดต่อเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับขบวนการการพัฒนา ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ ซึ่งได้รับการตอบรับเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ๑ คน คือ คุณวินิจ เลิศรัตนชัย กรรมการผู้จัดการบริษัทฯ และบุคคลที่มีความรู้มีปัญญาด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว มวยไทยที่สืบทอดมาตั้งแต่ในอดีต โดยการนำทางวัฒนธรรมมวยไทยมาพัฒนามาปรับใช้ ในปัจจุบันผู้สืบทอดต่อจากคุณ พันนา ฤทธิไกร ผู้กำกับภาพยนตร์การต่อสู้ป้องกันตัวและคิวบู๊ของเมืองไทย

๒. สันทนากลุ่ม เป็นกลุ่มผู้เรียนการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หมายถึง กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกฝนในการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว จำนวน ๑๕ คน นอกจากนี้ยังใช้เครื่องมือการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะร่วมวิจัยในการเสนอความคิดเห็น รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑. การบันทึกข้อมูลด้วยอุปกรณ์ ได้แก่ ดินสอ ยางลบ ปากกา สมุดจดบันทึก โทรศัพท์มือถือ เครื่องบันทึกเสียงซึ่งเป็นอุปกรณ์ในการทำการบันทึกการวิจัย

๒. ประเด็นการตั้งคำถามที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์และสังเกต คำถามเป็นคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเป็นแนวคำถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาเพื่อหาคำตอบในการทำการวิจัย รูปแบบการสัมภาษณ์เป็นรูปแบบการใช้คำถาม คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้วิจัยกำหนดเลือกกลุ่มสนทนา ๒ กลุ่ม โดยคำถามที่ผู้วิจัยใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล ประกอบด้วยประเด็น คำถาม ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. คำถามเพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจากอดีตถึงปัจจุบัน

๒. คำถามเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์

๓. คำถามเพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์

ผลการศึกษา

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์: กรณีศึกษา บริษัท อุลตรา ไทเกอร์ จำกัด คืองานวิจัยที่ศึกษาการใช้ทรัพยากรวัฒนธรรมเป็นทุนหรือเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ การนำเอาทุนทางวัฒนธรรมมาปรับใช้ในเชิงพาณิชย์ไม่ได้เป็นเพียงแค่

การจัดการศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเพียงอย่างเดียว แต่ยังประกอบไปกับการจัดกิจกรรมลักษณะอื่น ๆ การพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ที่เกิดขึ้นนั้นต้องอาศัยพื้นที่ในการแสดงซึ่งอาจเรียกว่า “โรงละคร” โดยสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑. นโยบายของรัฐที่ส่งเสริมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว อุตสาหกรรมกีฬามีการเติบโตสูงและสร้างรายได้ทางธุรกิจได้มหาศาลการนำเอาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นมาต่อยอด เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจ

๒. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์สามารถจำแนกได้ ๒ กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก และกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรอง

๓. ปัจจัยการจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว จำนวนสถานที่ตั้งในการให้บริการ ความสะดวกสบายต่อผู้ที่มารับชมการแสดงรวมถึงตำแหน่งในการจัดสร้างสถานที่ของการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๔. ภาพรวมการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว มี ๒ ลำดับ ดังนี้

๑. การบ่งชี้ความรู้ เป็นกระบวนการ การเรียนรู้ศึกษาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวได้อย่างถูกต้อง โดยให้มีชุมชนดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว สอดแทรกเนื้อหาประวัติความเป็นมาและความสำคัญ จากการสำรวจภาคสนามพบว่าการแนะแนวทางบ่งชี้ความรู้ กีฬามวยไทย ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว มีดังนี้

๑.๑ การจำแนกประเภท เป็นการระบุประเภทของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งสามารถจำแนกได้ ๒ ประเภท คือ ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวประเภทกีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวประเภทการแสดงสวยงาม

๑.๒ แหล่งความรู้ เป็นการระบุหรือชี้แนะให้ความรู้ เกี่ยวกับศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทความรู้ชัดเจน คือ เอกสารหนังสือวิชาการ งานวิจัย รวมถึง เว็บไซต์ บล็อกอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และอีกประเภท คือ ประเภทจดจำในตัวบุคคล คือ ผู้ถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวทั้ง ๔ สาย ครูมวย หรือผู้ชำนาญการพิเศษด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๒. การสร้างเพื่อแสวงหาความรู้ เป็นกระบวนการการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม ด้วยตัวเอง เพื่อให้เกิดการ รับรู้ ตระหนัก และสงวนรักษา ให้คงอยู่เพื่อที่จะนำไปใช้ต่อยอดต่อไป โดยการแสวงหาความรู้ นั้น ผู้วิจัยพบว่าการสร้างเพื่อแสวงหาความรู้มีหลักการดังนี้

๒.๑ การเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรง เป็นการเรียนรู้จากการลงมือ ปฏิบัติ การค้นคว้า การอ่าน การสังเกต และการทดลองคิด เป็นต้น

๒.๒ การหารือ การประชุมกลุ่มย่อย เป็นการสร้างคำถามและหาคำตอบโดยการเปิดโอกาสให้กลุ่มย่อยแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเกิดเป็นวิธีการการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปต่อไป

ทรัพยากรวัฒนธรรมที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว จุดประสงค์ของการนำทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้มาปรับใช้นั้น อาจทำขึ้นเพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับการแสดง หรือเป็นการสร้างความบันเทิงให้การแสดงมากขึ้นกว่าเดิม “การต่อสู้แม่ไม้มวยไทย ที่ได้รับการยอมรับอย่างถล่มทลายทั่วโลกเฉกเช่นเดียวกับภาพยนตร์องค์บาก ซึ่งทำให้คนดูสามารถนึกภาพตามได้ในทุก ๆ ฉากด้วยเสน่ห์ของศิลปะการต่อสู้ของมวยไทย การนำเอาสิ่งที่มีอยู่แล้วนั้นมาต่อยอดผมว่ามันเป็นอะไรที่น่าตื่นเต้น มาก ๆ”^๔

ทุนทางวัฒนธรรมถูกนำมาปรับใช้ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ คือ หนุมานถวายแหวนสู่ไล่ตึกแก เป็นแม่ท่าแม่ไม้มวยไทย เพื่อสื่อให้ลูกค้าเห็นแล้วสามารถจำได้ทันที จะไม่ค่อยมีตัวหนังสือ เป็นการใช้สัญลักษณ์ทุนทางวัฒนธรรมโดยไม่ต้องมีคำอธิบายเพิ่มเติมในด้านของการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมคุณค่าของทรัพยากรวัฒนธรรมมีการนำสัญลักษณ์ทุนทางวัฒนธรรมมาใช้ในการด้านต่าง ๆ คือ

๑. คุณค่าเชิงสัญลักษณ์
๒. คุณค่าเชิงวิชาการ
๓. คุณค่าเชิงสุนทรียศาสตร์
๔. คุณค่าเชิงเศรษฐกิจ^๕

“ขั้นตอนของการจัดการแสดงองค์บากไลฟ์ โชว์นั้นมีการจัดรูปแบบการจัด Event คือ หนึ่งมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายก่อน เช่น กลุ่มเป้าหมายหลักที่เป็นคนที่ชอบการดูหนังดูภาพยนตร์ชอบศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวก็เหมาะกับการเข้ามาชมการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หรือการจัดกิจกรรมอื่น ๆ เช่น งานวันแม่ จะพาคุณแม่ไปที่ไหน เราก็เลือกหาและจัดโปรโมชั่นสำหรับเทศกาลหรืองานวันเด็ก ก็จัดกิจกรรมให้ความรู้เด็กพร้อมของรางวัลต่าง ๆ พอเราได้รายละเอียดขั้นตอนวิธีคิดแนวทางแล้วเราถึงไปในขั้นตอนต่อไป”^๖

การพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์นั้นจะต้องมีการขับเคลื่อนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มาจากกลุ่มผู้ลงทุน เป็นส่วนสำคัญการมีวิสัยทัศน์ต่อการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเป็นกลไกสำคัญในการต่อยอดทางธุรกิจและวัฒนธรรมเป็นอย่างดี “ค่ายมวยมีปัญหาขาดการจัดการที่ดี การฝึกสอนแม่ไม้มวยไทยไม่เป็นระบบละเลยพิธีกรรมและขนบธรรมเนียมที่ดีของมวยไทย เน้นการต่อสู้มากกว่ากีฬา

^๔ สัมภาษณ์ วินิจ เลิศรัตนชัย, ๔ สิงหาคม ๒๕๖๑.

^๕ Lipe, William D, **Value and Meaning in Cultural Resources**. In Henry Cleere, (Cambridge: Cambridge University Press, 1956).

^๖ สัมภาษณ์ วินิจ เลิศรัตนชัย, ๔ สิงหาคม ๒๕๖๑.

ขาดการส่งเสริมมวยไทยในเชิงธุรกิจ”^๗ จากข้อความข้างต้นรูปแบบการจัดการแข่งขันป้องกันตัวยังขาดการจัดการที่ดีและขาดผู้ส่งต่อที่แท้จริงจะเห็นได้ว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มาจากกลุ่มผู้ลงทุนที่มีวิสัยทัศน์ต่อศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการต่อยอดการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานจากภาครัฐ และเอกชน ซึ่งอาจจะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว จากการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว สามารถจำแนกได้ ๒ กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก และกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. กลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหลักนั้นเป็นกลุ่มที่ ได้รับผลประโยชน์และผลกระทบในการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวโดยตรง ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มนักแสดงและทีมงานศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีบทบาทหน้าที่ในการเก็บรักษาท่าท่า ร่ายรำเพลงไหว้ครูของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเอาไว้ พร้อมทั้งเผยแพร่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เป็นต้น

๒. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรองซึ่งเป็นกลุ่มที่ มีบทบาทน้อยต่อการรักษาสืบทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แต่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการต่อยอดและพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ กลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มผู้ที่คอยสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือส่งเสริมในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว จากการศึกษาสามารถแบ่งออกได้ ๓ กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มจากภาครัฐที่จะคอยสนับสนุนได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงวัฒนธรรม ที่คอยดำเนินการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้มาเรียนรู้และเข้าชมการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

๒. กลุ่มจากภาคเอกชน ได้แก่ เจ้าของสถานที่ในการเปิดใช้พื้นที่เพื่อเผยแพร่การนำศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่เป็นทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอด และบริษัทเอกชนที่ดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้สร้างสรรค์ผลงานในการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้พัฒนาต่อไป

๓. กลุ่มสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนฝึกหัดมวยไทยและโรงเรียนฝึกสอนการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หรือ สตันท์แมน ที่มีการฝึกสอนการเรียนรู้ แม่ไม้มวยไทยที่ถูกต้องตามหลักสูตรที่ควรปฏิบัติ

^๗ วิศิษฐ์ กาญจนโณภาด และสรยุทธ น้อยเกษม, “ส่วนประสมทางการตลาดบริการของค่ายมวยไทยที่มีผลต่อการได้เปรียบทางการแข่งขัน”, วารสารวิชาการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๒) : ๒๐๘.

ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวสร้างรายได้ ในการจัดแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวนั้น นอกเหนือจากการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวยังสามารถแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยได้อีกด้วย สาเหตุอาจเนื่องมาจากการเนื้อเรื่องในการแสดงที่มีเรื่องของประเพณีและวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องจึงมีนักแสดงบางประเภทสามารถแสดงได้ทั้งศิลปวัฒนธรรมไทยและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวได้อีกทั้งนักแสดงเหล่านี้ยังเป็นครูสอนพิเศษให้กับเด็ก ๆ และผู้ที่มีความสนใจในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวและศิลปวัฒนธรรมไทย รวมถึงยังสามารถรับงานการแสดงที่เป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวได้อีกด้วย

“คือพวกผมเป็นนักแสดงที่ยึดอาชีพการแสดงเป็นหลักการ เพิ่มพูนความรู้ความสามารถที่จะทำให้เรามีรายได้เพิ่มเรา ต้องเก็บเกี่ยวเอาไว้ เพราะเวลามีงานแสดงอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากศิลปะการต่อสู้เรายังมีรายได้เสริมอีกหนึ่งทาง ดีกว่ามีความสามารถแค่อย่างเดียว”^๘

“วันและเวลาของมวยไทยผ่านยุคสมัยมาถึงปัจจุบันกินเวลายาวนาน ทุกวันนี้มวยไทยผูกติดอยู่กับธุรกิจอย่างแนบแน่นไม่ว่าจะเป็นการชกในสนามมวยที่ได้มาตรฐานหรือการฝึกมวยเพื่อการออกกำลังกายหรือการประยุกต์ใช้กับการแสดง แต่ก็ไม่ว่าจะปฏิเสธได้ว่าปัจจุบันธุรกิจกับมวยไทยทำให้ทุกวันนี้กระแสของมวยไทยยังไม่หายไปจากการรับรู้ของผู้คน แม้ว่าแก่นแท้หลายอย่างของความเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวมวยไทยจะสูญหายไป แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงดีกว่าไม่มีการสืบทอดเลย”^๙

“ทุกวันนี้เมื่อเราพูดว่าจะอนุรักษ์ศิลปะมวยไทยได้อย่างไร มันคงเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันอย่างมาก ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวมวยไทยเป็นทั้งกีฬา เป็นทั้งการแสดง วันนี้นับเวทีมวยเองก็ต่อสู้กันอย่างดุเดือดโดยมีเรื่องของธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง คงเป็นเรื่องยากที่จะเห็นแม่ไม้มวยไทยแบบดั้งเดิม แต่หากอยากเห็นรูปแบบของแม่ไม้มวยไทยที่สง่างาม การแสดงโชว์ศิลปะมวยไทยเป็นช่องทางที่สามารถนำเสนอได้อย่างลงตัวที่หาชมได้ในปัจจุบัน”^{๑๐}

รายได้จากการต่อยอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว จากการศึกษาพบว่าในการจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์นั้นเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจึงทำให้ทางผู้จัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเพิ่มโอกาสการต่อยอดธุรกิจโดยการจัดทำสินค้าจำหน่ายแก่ผู้ชมที่มารับชมการแสดง เช่น เสื้อยืด โปสเตอร์ด แก้วน้ำ ร่ม หมวก เป็นต้น

นักแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเน้นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ผ่านผู้ถ่ายทอดมวยไทยแล้วสามารถแสวงหาความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวได้ด้วยตนเอง แต่เนื่องจากการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเป็นการถ่ายทอดความรู้แบบส่งต่อความรู้ จึงต้องอาศัยเวลาในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ

^๘ สัมภาษณ์ ฐาปกรณ์ แก้วกระต่าย, ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^๙ สัมภาษณ์ จรัสเดช อุลิต, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๐.

^{๑๐} สัมภาษณ์ กฤษณะ ลาตพันธ์, ๑๓ เมษายน ๒๕๖๑.

และสมาธิในการจดจำ ขั้นตอนการจัดเก็บต้องทำเป็นแบบแผนในการเผยแพร่ สร้างศูนย์การเรียนรู้ เพื่อสร้างเป็นความรู้ที่ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือมีทัศนคติที่เปิดกว้าง รวมทั้งสนับสนุนการต่อยอดที่ทำให้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวปรากฏอยู่ในสถานที่จัดแสดงต่อไปในอนาคต

บทสรุป

การพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ จากการศึกษาทรัพยากรวัฒนธรรมที่ถูกนำไปใช้ในการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว องค์บาก ไลฟ์ คือ ทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องได้และทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยวิธีการหยิบยกเรื่องราวของทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้มาเป็นแนวคิดหลักของงาน และนำทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องได้มาใช้ในการจัดการ โดยวัฒนธรรมที่จับต้องได้สามารถสรุปได้ว่ามีกระบวนการของผู้ผลิตศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวครบถ้วนทุกขั้นตอน โดยมีการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับท่วงท่าไม้มวยไทย เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์สินค้า แต่การจัดเก็บความรู้ท่วงท่าไม้มวยไทย ยังไม่มีระบบในการจัดการที่ชัดเจน ส่วนการถ่ายทอดความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวต้องอาศัยผู้ที่รับการถ่ายทอดในการแสดงเข้ามาเรียนรู้กับผู้ถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ปัจจุบันยังไม่มีระบบที่ช่วยจัดเก็บความรู้ให้เป็นความรู้ชัดเจนสำหรับถ่ายทอดความรู้ไม้มวยไทย แม้ปัจจุบันจะมีครูมวยหลาย ๆ ท่านที่มีความพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ท่วงท่าไม้มวยไทย หากแต่ยังไม่มีระบบที่ชัดเจนในการจัดเก็บอาจส่งผลให้ความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจะเลือนหายไป ทั้งนี้การผลิตสินค้าที่นำทุนวัฒนธรรมไปใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์สินค้ามวยไทยที่นำเอาท่วงท่าต่าง ๆ ในไม้มวยเข้ามาผสมผสานกับตัวผลิตภัณฑ์ เช่น การผลิตนวมชกมวย แก้ว หมวก ร่ม กระเป๋า สมุดจดบันทึก เป็นต้น ดังนั้น การประยุกต์การจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้เข้ากับยุคสมัยของปัจจุบัน เหมาะสมต่อการต่อยอดในอนาคตสืบไป

มวยไทยถือว่าเป็นศิลปะป้องกันตัวของไทย เป็นวัฒนธรรมไทยที่ทรงคุณค่าจัดเป็นทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เพราะเป็นวัฒนธรรมที่มีการส่งต่อความรู้ ทักษะ การประยุกต์ใช้ โดยถูกส่งผ่านและถ่ายทอด จากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งยังมีการนำมาผลิตซ้ำ หรือนำมาใช้ใหม่ เพื่อตอบสนองต่อสภาพสังคม และวิวัฒนาการให้ทันยุคสมัย กล่าวคือหากในสังคมใดไม่มีการดำรง สืบสานวัฒนธรรม และตระหนักถึงคุณค่าก่อนที่จะสูญหาย สังคมนั้นก็จะไม่มีมรดกที่ควรแก่คุณค่า การอนุรักษ์ สงวนรักษา ให้คนรุ่นลูกหลานได้ใช้สืบต่อไป ผู้ที่มีบทบาทเผยแพร่และสนับสนุนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจึงมีวิธีการสำหรับถ่ายทอดผ่านความรู้โดยนัย จากการแสดงท่วงท่าไม้มวยไทย ทั้งการสอนด้วยตัวเองและผ่านหนังสือ ตำราการจดบันทึกที่เขียนขึ้น การนำความรู้ไปใช้งาน ผู้ที่มีบทบาทเผยแพร่และสนับสนุนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทยที่มีมาปรับใช้ในการแสดงให้นักแสดงกับผู้ที่สนใจ นำสิ่งที่ได้รับถ่ายทอดความรู้มาประยุกต์ใช้สร้างการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวและปรับใช้ในยุคสมัยในอนาคตต่อไป

การอภิปรายผล

การศึกษาการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเชิงพาณิชย์ ในสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่าแนวทางการจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ศึกษาความต้องการร่วมกันได้ ๒ กลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มผู้ประกอบการภายนอกและผู้สืบทอด กลุ่มผู้เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ทั้ง ๒ กลุ่ม แบ่งแนวทางออกเป็น ๒ แนวทาง คือ แนวทางธุรกิจและแนวทางการเป็นแหล่งเรียนรู้ แต่ทุกกลุ่มมีทัศนคติต่อการจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวไปในทิศทางเดียวกัน คือ ทัศนคติในด้านบวกและยอมรับการประยุกต์การจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้เข้ากับยุคสมัยของปัจจุบัน ดังนั้นแนวทางการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างเหมาะสมและต่อยอดในอนาคต มีดังนี้

๑. แนวทางธุรกิจเชิงพาณิชย์สถานที่ในการจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวส่วนหนึ่งให้จัดสรรพื้นที่ให้เช่าสำหรับจำหน่ายสินค้าที่มาจากทุนทางวัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจะได้รายได้จากการให้เช่าพื้นที่ อีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของสถานที่จัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่ช่วยส่งเสริมการสืบสานวัฒนธรรมไทย

๒. แนวทางการเป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนทางวัฒนธรรมพัฒนาสถานที่จัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเช่นเดียวกับการเรียนพิเศษในวันหยุด ให้สอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรมการแสดงและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจะช่วยให้การเรียนรู้วัฒนธรรมได้ดีขึ้น และสามารถจดจำได้ถึงคุณค่าและความหมายของทรัพยากรวัฒนธรรม

การส่งเสริมจำหน่ายสินค้าวัฒนธรรมของชุมชน ด้วยคุณสมบัติของโรงละครในการจัดแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเป็นแหล่งซื้อขายจำหน่ายของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้ชมการแสดง ดังนั้นการสนับสนุนช่วยจำหน่ายสินค้าประจำชุมชนเป็นการขยายความหลากหลายของสินค้าในชุมชนให้กว้างขึ้นซึ่งเปรียบเสมือนการประชาสัมพันธ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนทางหนึ่ง “การที่มีสถานที่จัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอยู่ใกล้ ๆ ชุมชน ทำไมเราจะไม่ลองเอาผลิตภัณฑ์จากชุมชนไปติดตลาดดูบ้าง ไม่ต้องเป็นวัฒนธรรมจำ เป็นพวกลายผ้าขาวม้าหรือ พวกกระโปรงตัด ลักษณะท่ามวยไทยก็จำหน่ายได้”^{๑๑}

แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเช่นกัน การส่งเสริมระบบการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการให้วิชาชีพการปลุกฝังพื้นฐานศิลปะการต่อสู้ป้องกันเพื่อต่อยอดความรู้ให้กับชุมชน กลุ่มคนที่มีความสนใจ สามารถยึดเป็นอาชีพในอนาคตได้รวมทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์เพื่อออกกำลังกาย สร้างเสริมความแข็งแรงและสมารถความสามัคคี โรงเรียนสถานศึกษาเองสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้และเผยแพร่ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวได้ โดยการบรรจุให้หลักสูตรการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษาเป็นต้น นอกจากนั้นการก่อตั้งแหล่งการเรียนรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจะเป็น

^{๑๑} สัมภาษณ์ รุจยาภา อากาศ, ๕ สิงหาคม ๒๕๖๑.

ส่วนในการปลูกฝังให้เห็นถึงคุณค่า ความสำคัญของประวัติความเป็นมาและรากเหง้าของความเป็นไทย ซึ่งภายในพื้นที่การเรียนรู้ควรมีเอกสารที่เกี่ยวข้องความเป็นมาของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หอเกียรติยศ ผู้ประสบความสำเร็จ รวมถึงศิลปินแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับ กีฬากุมิปัญญาไทย สาขาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเนื่องในปัจจุบัน ไม่มีศิลปินแห่งชาติด้านนี้ และจัดพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และหารือเพื่อต่อยอดพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเพื่อ เป็นแรงบันดาลใจต่อคนรุ่นหลังที่สนใจต่อไป

ข้อเสนอแนะ

๑. สถานการณ์และรูปแบบการนำมวยไทยไปพัฒนาในปัจจุบันควรจัดพื้นที่เพื่อจัดการแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้เกิดเป็นพื้นที่การเรียนรู้ เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการจัดการแข่งขันศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแค่เชิงพาณิชย์ เพื่อชุมชนจะได้มีส่วนร่วมและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวต่อไป

๒. ควรจัดตั้งสถานที่เพื่อส่งเสริมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวด้านกีฬากุมิปัญญาไทย สาขาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว โดยภาครัฐ และภาคเอกชนสามารถเข้ามาให้การสนับสนุนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้จากแนวทางในการพัฒนาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เป็นการช่วยในการสงวนรักษา กีฬากุมิปัญญาไทย สาขาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. **มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ: วัฒนธรรมวิถีและภูมิปัญญา**. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, ๒๕๕๙.

วรยุทธ์ ทิพย์เที่ยงแท้. “ลีลาไม่ตายมวยไทยของยอดนักมวยไทย”. **วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา**

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๔๔) : ๑๓๒.

วิศิษฐ์ กาญจนโนภาส และสรยุทธ์ น้อยเกษม. “ส่วนประสมทางการตลาดบริการของค่ายมวยไทยที่มีผลต่อการได้เปรียบทางการแข่งขัน”. **วารสารวิชาการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา**. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๒) : ๒๐๘.

สัมภาษณ์ ฤกษ์ณะ ลาดพินนา. ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ จรัสเดช อุลิต. ๒๔ กันยายน ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ ฐาปกรณ์ แก้วกระต่าย. ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ รุจยาภา อากาศ. ๕ สิงหาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ วินิจ เลิศรัตนชัย. ๔ สิงหาคม ๒๕๖๑.

เว็บไซต์

สุวิทย์ เมษินทรีย์. “วัฒนธรรม ๔.๐ Spectrum แห่งความเป็นไทย”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.facebook.com/drsuvitpage [๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๐].

Lipe, William D. **Value and Meaning in Cultural Resources**. In Henry Cleere. Cambridge: Cambridge University Press, 1956.